

REDACTIA

nr. 20

ABONAMENTUL

pe un an .. 20 cor.

pe 6 luni .. 10 "

pe 3 luni .. 2 "

Anul de Duminică pe an 4

coroane.

întru România și America

10 coroane.

pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

nr. 20

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Mortul națiunii.

Când scriem aceste șire osămintele prefectului de odinioară *Axentie Severu* sunt pe drum către Blaj, unde vor fi așezate în apropierea câmpului Libertății spre vecinică odihnă.

Va odihni viteazul în apropierea teatralului de glorie a faptelor sale și a tovarășilor săi, sfîșind prin oasele sale și mai mult locul atât de scump Românilor.

În articolul nostru de ieri, sub impresia primelor vești, am făcut o învinuire, că eroul a fost lăsat să moară într'un ospiciu, părăsit și neîngrijit de nimenea.

Suntem veseli a retrage aceasta învinuire, pentru că bătrânețele eroului da, au fost îngrijite și dacă a murit într'un spital este, că aici era mai mulțumit cu căutarea ce o avea pentru boala sa și a refuzat totdeauna categoric de a primi ospitalitatea oricăruia.

»Gazeta Transilvaniei« privitor la aceasta află următoarele:

În Septembrie 1904 văzând că soția sa e bolnavă, mai bolnavă chiar de cât dânsul, s'a hotărît să între în spital, unde pentru boala sa de beșică putea să i-să facă zilnic spălăturile necesare. »Nici acasă — zicea el — nici nicăiri aiurea în casă privată, nu pot să am la îndemână medicul și îngrijirea pe care pot să o am în spital«. Așa răspundea dânsul tuturor, care îi spuneau că nu e bine să se caute într'un institut public, și îi ofereau serviciile.

Cel dintâi, care a stăruit pe lângă dânsul, să părăsească spitalul, a fost tratele său *Ariton Axentie*, director de școală în Turnu-Severin. A refuzat categoric. I s'a făcut apoi aceeași propunere aici în Brașov. A refuzat. A venit apoi un vechiu prieten al său dela Blaj, prepozitul *I. M. Moldovanu* și l-a invitat să meargă la Blaj. Tata *Axentie* a răspuns: »Cât trăiesc, nu vreau să merg de aici — după ce voi muri însă, doresc să mă duceți la Blaj și să mă înmormâtați acolo«.

În odaia nr. 4, unde a zăcut în timpul din urmă, adesea îl vizitau cunoscuții și prietenii mai intimi. Nu primea bucuroși vizite străine, ceea-ce era ușor de înțeles în starea de slăbiciune în care se afla.

Despre împrejurările în care a murit, starea lui în spital, ultimele clipe precum și despre transportarea cadavrului din Brașov dăm — după »Gazeta Transilvaniei« (*Delaletca*) — următorul raport:

Alte amănunte biografice.

Activitatea din 1848/49 a prefectului de legiune *Axentie Severu*, se va aprecia mai

târziu după isvoarele autentice și figura legendară a acestui bărbat extraordinar se va prezenta în adevărata lumină. Datele de mai sus sunt prea puține și prea sarbede pentru ca să-și poată cineva forma o idee despre rolul istoric, ce l'a îndeplinit *Axentie Severu*.

Completăm aici datele biografice cu unele amănunte luate dela fratele repostatului, dl *Ariton Axentie*, director de școală în pensiune în Turnu-Severin, care de 3 zile se află în Brașov.

»Badea« — zice dl *Ariton Axentie* — a fost fiul cel mai mare la părinți. Tata se numea *Iacob* și era agricultor în Frăua. A trăit până după revoluțiune. Mama se numea *Anica n. Măxim*. Badea a făcut școlile primare în Blaj, cele cinci clase gimnaziale, după sistemul de atunci la gimnaziul catolic din Sibiu. Filozofia și fizica la Blaj, după care a intrat în seminarul teologic. Când a ajuns în anul al patrulea, a izbucnit cearta teologilor cu episcopul *Leményi*, în urma căreia mai mulți au părăsit seminarul. Badea încă era printre aceștia. Întorcându-se acasă, s'a ocupat câțva timp cu comerțul de cereale, apoi pe la 1847 s'a dus cu fratele al doilea *Gheorghe* la București. Aveam 10 cai. Tata le-a dat doi cai și cu aceștia s'au dus la București, unde a fost întâiu profesor la institutele particulare.

Familia lui Axentie.

Dl *Ariton Axentie* îmi istorisește încă următoarele:

Fratele al doilea *Gheorghe* n'a învățat școli mai înalte și a fost agricultor. A murit înainte cu vre-o 10 ani în comuna Șoala.

Al treilea frate am fost eu *Ariton*, cari sunt acuma de 75 ani. Am învățat în »strajamentul« din Sibiu (institutul *Terezian*) 8 clase de gimnaziu și academia de drept, apoi la 1860 m'am dus la București cu recomandație dela »badea« către *Aron Florian*, președinte pe atunci la administrația bunurilor *Brancovenești*, către *Marcian*, întemeietorul statisticeii în România și către *I. Măiorescu*, directorul școlilor eforiei. După câteva luni am dat concurs la Turnu-Severin, unde am funcționat ca institutor și director de școală până la 1891 când m'am pensionat.

Dl *Ariton Axentie* are fii pe *Cornel*, avocat în Pitești, *Virgil*, profesor în Brăila, *Tiberiu*, avocat și deputat, *Titu*, ajutor și judecător și o fiică absolventă a facultății de litere.

A mai avut o soră *Anica*, care a fost măritată în Frăua și a murit.

Fratele mai mic *Iacob*, este în etate de 67 ani și trăește în București având și el mai mulți copii.

Axentie Severu la Brașov.

Retras aici, ca să trăiască în liniște, *Axentie Severu* a fost urmărit prin presa maghiară

cu fel de fel de învinuiri. Aproape după o jumătate de secol dela anii memorabili, *Hentaller József* a publicat în numerile 121—131 din 1895 ale ziarului »Magyarország« niște invective întitulate »A fekete könyv« (*Cartea neagră*) scrise de baronul *Stefan Kemény junior*. În cartea neagră se aduceau eroului român dela 1848/49 acuzațiuni de cruditate și incendieri. Cu deosebire i-se imputa incendiarea Aiudului.

Bărbat în etate de 76 ani, *Axentie Severu* a luat condeiul și a răspuns și resfrânt acelea acuzațiuni în »Gazeta Transilvaniei«. Răspunsul lui *Axentie* s'a publicat la 1897 la tipografia *A. Murășianu* în Brașov sub titlul »Răspuns la cartea neagră« de *Axentie Severu*. Un volum de 364 pagini.

În prefața acestui volum după ce arată pierderile îndurate de Români și calumniile, cu cari au fost tratați, încheie cu următoarele frumoase cuvinte:

»Dar precum aurul, cu cât îl arunci și arzi mai de multe ori în foc, cu atât mai curat și mai strălucitor apare, așa onoarea, onestitatea, humanitatea, sinceritatea, modestia, virtuțile și gloria noastră a eșit mai presus și a dat de minciună toate calumniile lor și va străluci cât timp va trăi neamul românesc, pentru ale cărui drepturi am încins și purtat în tinerețe sabia, am implântat și ținut de coarne plugul, am încercat a învăț negociul și acum la bătrânețe, când nu mai am putere a continua acelea, scriu, scriu și voi scrie, până voi mai putea ține peana în mână. Voi scrie că după ce toate sunt pierdute — să reinvie, să se înalte și strălucească numele, onoarea și gloria neamului românesc!...«

Axentie Severu în Spital.

Mare mângâiere a fost pentru răposatul, faptul că în timpul, cât a stat în spital ilustritatea Sa prepozitul capitular *Ioan M. Moldovanu*, din Blaj l'a vizitat de 5—6 ori. Dl prepozit de repețite ori s'a încercat a'l convinge, că ar fi mai bine să părăsească spitalul și să se ducă la Blaj unde îl. Sa se va îngrijii să aibă toate îngrijirile. *Axentie Severu* a rămas consecvent în refuzul său.

Ziua de Sf. Ioan în Spital.

Membrii redacției noastre, cât timp »tata *Axentie*« era încă sănătos, în ziua de Sf. Ioan îi făceau vizita corporativ. Ne primea cu multă amabilitate și ne trata cu vin și mezeluri.

De doi ani, de când e în spital, vizita noastră era tristă de tot. Și anul trecut și anul acesta, neputându-mă emancipa de convenționalism l'am felicitat de onomastică cu cuvintele: »La mulți ani!... Tata *Axentie* a suris amar și făcând un gest de resignare, îmi răspunse: »Nu asta să mi-o dorești, ci să mă ia Dumnezeu cât mai cu-

rând, să nu mă chinuesc. Acestea fură singurele cuvinte dureroase, ce le-am auzit din gura lui, căci în tot timpul nu s'a plâns de loc — și nu gemea ca alți bolnavi. Numai în timpul din urmă oftă din când în când.

Ultimele zile.

Marția trecută, în 7 August n. factorul tipografiei noastre Constantin Pop, care a vizitat zilnic pe tata Axentie, ne anunță că acum îi merge rău, respiră greu și aiurează.

— Să-i aducem un preot... Și imediat s'a trimis o scrisoare la Tohanul-vechiu.

A doua zi, Mercuri, părintele Grigorie Manoilă a venit și dimineața la 7^{1/2} s'a dus de a dreptul la spital. Părintele Manoilă a intrat la bolnavul însoțit de profesorul Dr. Lacea, înrudit cu foasta soție a bolnavului, și cu multă dragoste și osirdie în jurul lui.

Tata Axentie, cum a zărit pe părintele Manoilă, l'a întrebat cu glas slab:

— Ai venit să mă spovedești?

— Da răspunse preotul.

— Ai adus tot, ce trebuie?

— Adus.

— foarte bine ai făcut.

Și tata Axentie s'a spovedit și cuminecat cu evlavie creștinească.

Somn necontentit.

După împărțirea cu Sfintele Taine, tata Axentie începu să doarmă și toată ziua stetea cu ochii închiși respirând greu.

— Ce mai faci tată Axentie? îl întreb într'un rând, văzând că deschide ochii obosiți.

— Mi-s'a stâns glasul... Sunt obosit... Aștept femeia să mă spele... Sunt obosit... Noapte bună!

Mercuri, în 8 August în spre seară m'am dus la dansul, însoțit de Aurel Murășan, junior. Cum am intrat, a deschis ochii și oftând a zis:

— Ce se va alege din voi, generația asta tinăra!

Apoi întorcând capul, întreabă: Cum e vremea? Nu ploaie?... Cât e ciasul?... Să spuneți doamnei Mureșianu, să nu mai trimită mâncare, că nu mai pot mânca...

Joi dimineața în 8 August Ilustritatea Sa prepozitul Moldovanu a venit la Brașov și l'a vizitat de două ori în aceea zi. I-a părut foarte bine, și și-a exprimat din nou dorința, că dacă va muri, să fie transportat la Blaj.

Vineri, Sâmbătă și Duminecă a petrecut-o în somnolență. Într'una din aceste zile l'a vizitat dl Mihai Popovici, însoțit de Dr. Lacea.

Dr. Lacea îi spuse, că acesta e Popovici. Tata Axentie, neputând vorbi își întinse brațul, marcând impușcatul, adevărat: Vânătorul Petru Popovici? — Lacea a înțeles, și i-a răspuns: »Nu, fratele său Mihai!«

În aceeași zi a sosit frate-său Arion din Turnu-Severin, însoțit de nepotul Titu fiul lui Iacob din București, un tinăr avocat.

Tata Axentie nu mai putea vorbi. A scris însă cu degetul în palmă: A-r-i-t-o-n!

Ultimele clipe.

Femeia care îl îngrija, era tocmai lângă patul bolnavului. Erau orele 2 p. m. Luni în 13 August n.

Tata Axentie deschise ochii, întinse mâna femeiei și o strânse, apoi oftă de două ori adânc. Femeia aprinse imediat făclia, care o avea pregătită și cu a doua oftare Axentie Severu își dădu sufletul.

Imediat se înștiințară rudele și cei mai de aproape.

Corpul defunctului, după două ore fu transpor-

tat în casa rece a spitalului, unde era să i-se ia masca.

Dl Petru Popovici, a cărui familie era înrudită prin alianță cu tata Axentie, însoțit încă de câți-va fineri, au luat repede toate măsurile spre a lua masca mortului. A fost un noroc, că sculptorul și modelorul Iosif Cantilli din Viena venise din întâmplare înainte cu câte-va zile la Brașov, angajat de arhitectul Dușoiu la o zidire. Acesta asistat de sculptorii Vasile Rusu, un Român din Baia mare și Iosif Bard, un Polonez, i-au luat seara la 8 masca, care a reușit admirabil.

Sculptorul Cantilli a zis că rar se poate vedea un cap atât de marcant și trăsături atât de caracteristice și energice.

Transportarea rămășițelor pământești la capela din Groaveri.

Azi, Marți, în 14 August oarele 10 a. m. corpul defunctului fiind așezat în cosciug, îmbrăcat în negru și cu cele trei ordine la gât și la piept, a fotografiat de către fotograf artistic Schwarze, apoi transportat la Capela din Groaveri.

Rugăciunile la închiderea cosciugului le-a rostit Il. Sa prepozitul I. M. Moldovan, din Blaj, de oare-ce parohul din Tohan, care a fost înștiințat telegrafic a seară, probabil, din cauza că în Tohan nu este oficiu telegrafic, sau la oficiul în Zernești nu există serviciu de noapte — n'a putut primi telegrama la timp, pentru ca să poată pleca cu trenul dela oarele 6 dimineața.

Mulțumiri la spital.

Il. Sa I. M. Moldovanu după așezarea cosciugului în capela din Groaveri, s'a dus la spital spre a mulțumi medicului primar dl dr. Krauss pentru îngrijirile, de cari a împărțit pe defunctul în timpul îndelungat de aproape doi ani. Negăsind pe dl medic, Il. Sa a rugat pe directorul cancelăriei să-i trimită mulțumirile sale.

Întrebând pe director, dacă este ceva de achitat, acesta a răspuns, că din contră are de restituit încă dlui dr. Mureșanu suma plătită înainte pentru 6—7 zile.

Domnul preposit a depus în cancelaria spitalului o sumă mai mare de bani, spre a se gratifica personalul care a îngrijit pe defunctul.

Intrunirea tinerimei.

Luni seara, în 13 August, un număr de tineri români s'au întrunit la restaurantul »Impăratul Romanilor« spre a discuta participarea la onorurile, ce i-se vor da la transportare defunctului. S'a decis a se depune pe cosciug mai multe cununi și de a trimite doi delegați ai tinerimei la Blaj. În numele tinerimei va rosti un discurs în capela din Groaveri dl. Mihai Popovici.

Cununile de pe cosciug.

Următoarele cununi s'au depus:

1. O cunună de violele cu bandă neagră purtând inscripția:

Drept recunoștință din partea fratelui său Arion.

2. Alta tot de violele cu inscripția:

Drept recunoștință din partea fratelui său Iacob.

3. O frumoasă cunună de palmiere, trandafiri și chrisanteme cu bandă neagră purtând inscripția:

Familia Popovici — Părintelui Neamului.

4. O cunună de lauri cu pantlică neagră legată cu fundă tricoloră:

»Gazeta Transilvaniei«

— Lui Axentie Severu.

5. O cunună de lauri și palmiere cu bandă neagră purtând inscripția:

Casina Română. — Membrului ei Axentie Severu.

6. O superbă cunună de palmiere cu bandă stacojie cu inscripția în aur:

Eroul libertății. — Tinerimea română din Brașov.

7. O cunună de palmiere, trandafiri, crisanteme, bandă albastră cu inscripția:

Prefectului neînfrânței legiuni.

— »România Jună«.

Serviciul și discursul funebru.

Nu știm prin ce împrejurare, din Tohanul vechiu n'a venit nici un preot deși au fost chemați telegrafic. Astfel scurtul serviciu funebru a fost săvârșit de însuși prepozitul I. M. Moldovan, care n'a cruțat nici o osteneală. Terminându-se aceasta, dl Mihail Popovici a rostit din ușa capelei din Groaveri un prea frumos și avântat discurs, pe care sperăm a-l putea publica.

La 3 oare s'a pornit apoi un lung șir de trăsuri în frunte cu Il. Sa prepozitul Moldovanu, îmbrăcat în sfitie, apoi carul funebru cu cosciugul acoperit cu coroanele, precedat de un angajat al antreprizei de pompe funebre, care îi ducea pe o perină decorațiile. Capela orașului a intonat în tot parcursul până la gară diferite marșuri funebre, pe urmă vr'o 20 de trăsuri cu elita inteligenței din Brașov, dame și domni și o multime mare de public, în deosebi tinerime, pe jos.

La 4^{1/4} costiugul, după o scurtă ecenie a fost așezat în vagon și noi ne-am întors în oraș cu inima îndurerată.

Prepozitul Moldovan a mulțumit în termeni foarte călduroși părintelui protopop Baiulescu și părintelui dr. Saftu pentru binevoitorul sprijin, cu care a fost întâmpinat cu această tristă ocaziune.

Anteprenorul Tutsek a aranjat toată afacerea transportării cu cea mai mare abilitate.

Delaletu.

P. S. Sa Ioan I. Papp episcopul diecezan s'a reîntors dela băile din Reichenhall, la reședința Joi.

Hiene la mormântul lui Axentie Severu. De când viteazul prefect Axentie Severu a închis ochii, nu mai înceată hula și ponegrirea presei ungurești, care nu-l iartă pe Axentie Severu nici în mormânt. Într'un chip care sfidează orice simț omenesc, ele încarcă cu hula și minciuni care de care mai grosolane pe un mort, care nu se mai apără. Zic că Axentie Severu a făcut astfel de cruzimi în 1848 cu Ungurii, cum nici în inquiziția spaniolă nu s'a pomenit. Acuzațiuni vechi, pe cari eroul le-a respins nu odată cât a fost în viață, dar, natural, calomniatorul n'are lipsă de dovezi. Totuși aceste calomnii mai puteau avea o scuză câtă vreme era în viață acela, în potriiva căruia erau îndreptate, acum însă când la moarte se reeditează dia nou minciunile, ba se fac chiar mai încornurate, este aceasta o privesc hâdoasă, dela care te întorci cu scârbă.

Cu adevărat hiene cari scormonesc în morminte.

Intâlnirea regelui Angliei cu împăratul Wilhelm. Ochii lumii sunt ațintiți spre *Friedrichshof*, unde doi dintre cei mai puternici monarhi ai lumii, Regele Engliterei și Împăratul Germaniei, unchiul și nepotul s'au întâlnit Marți. Intâlnirea — după cum vestesc telegramele —

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZÖ-VÁSÁRHÉLY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlul în caz argente: KALMÁR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

a fost foarte călduroasă. Cei doi monarhi s'au înfățișat și sărutat mai de multe ori.

Intreaga presă, atât de germană și engleză salută cu căldură pe cei doi domnitori.

Regele contra lui Iusth și Polónyi.
Prin foile maghiare se scrisese cu multă veselie și părere de bine, că cu privilegiul zilei onomastice a M. Sale, vor fi numiți consilieri intimi mai mulți politicieni maghiari. Intre ei și Polónyi și Iusth.

»Budapesti Tudositó« primește informația sigură, că M. Sa nu va face nici o distincție, și în deosebi nu poate să-l numească consilier intim pe un Polónyi »pe care îl ține la sinul său numai din nevoe« și pe un Iusth, care a declarat, că desnodământul politic se poate face numai pe baza uniunii personale.

Din România.

Primirea Românilor din părțile Timișorii la expoziția din București, după cum suntem informați a fost una dintre cele mai călduroase, amicabile și înălțătoare. Sub conducerea dlui protopop dr. Traian Putici au plecat dela noi o-sută-șese-zeci de preoți și învățători. Deja la Vârciorova au fost primiți sărbătorește și cu mare însuflețire. La gară i-a salutat prefectul orașului. A răspuns protopopul Putici. Când au sosit în București pe peron era adunată o mulțime de peste două-zeci-de-mii de inși. De față era și reprezentantul ministrului de culte precum și substitutul primarului Bucureștilor. Când trenul s'a oprit, musica dorobanților a intonat imnul regal și apoi alte bucăți românești. Când oaspeții s'a pogorât din tren tumultul a erupt în strigăte: »Trăiască frații noștri«. Primarul substituit le-a adresat cuvinte pline de căldură, cuvinte rostite din inimă în numele fraților către frați. În numele Ligei a vorbit Florescu. După sfârșitul vorbirilor publicul de nou a izbucnit în puternice strigăte de să trăiască, încât răsună văzduhul.

Pe căi greșite.

De Traian Mager junior.

Bat-o focul s'o bată beție! Multe inimi a stricat, multe suflete a negrit, pe mulți i-a dus la perire. Din om cinstit și de omenie te face neom, te face dobitoc. Te atrage, te înșală, te răpește prin plăcerile ei până te incurcă în laț ca pe un fluture nebunatic.

Omul caută să se apere de câți și câți inimi văzuți și nevăzuți, ba în închipuirea lui de multe ori își află inimi și acolo unde de fapt nu s; dar în contra beției, cea mai fatală plagă asupra omenirii, în contra celui mai mare inamic, nime nu are cuvinte de apărare, ba și de se zice câte ceva — prea puțin. După ce te-a prins la sânul ei și te-a înbătat cu voluptuase plăceri, după ce te-a desmerdat și pe fața ta de spumă mii de sărutări de foc și-a depus, tot ea caută să se răsbune amar asupra ta.

Te-a cuprins o slăbiciune. Pretinzi în continuu acea plăcere. Nervii tăi se tâmpesc pe încetul și acele sărutări de foc încă trebuie să crească. Tu pretinzi tot mai mult și tot mai tare cresc acele sărutări până în fine se perd în văpăi dogoritoare ce-ți pârlesc fața acum încrețită și cernită de agitare.

Până când o plăcere nebună te cuprinde, că îți sguđuie tot mai tare slăbiții tăi nervi.

Te-a cuprins patima beției. Tot mai mult te-ai zbate în acele sfere a nebunului delir.

Ea a plantat germenii nemerniciei în inima ta și tu singur îl îngrijești, tu singur îți nutrești

În numele oaspeților a mulțămît protopopul Putici.

În lungi șiruri de căruțe au plecat apoi spre centrul orașului. În drumul lor, de ambele părți erau cordoane de popor, cari fâlăiau în aier, pălării și batiste albe celor noui sosiți. Nu se auzea decât strigătul de »să trăiască Români de dincolo«.

Înainte palatului regal convoiul a stat câteva minute și a făcut mari ovațiuni.

Înainte Ligei toți și-au descoperit capetele.

La jumătate la unsprezece s'a ținut în catedrala mitropolitană chemarea Duhului sfânt.

După sfânta slujbă s'a dat în onoarea oaspeților un splendid lucul.

În sfârșit au mers să cerceteze expoziția.

Timpu de după prânz l-au petrecut pe teritorul expoziției.

Oaspeții vor petrece mai multe zile în capitala României.

În luna lui Septemvrie vor pleca din părțile Maramurășului peste șase sute de Români la expoziția din București.

Indemnăm și noi pe tot Românul de bine să nu întrelese privilegiul, de a pleca la București pentru cercetarea expoziției.

Iată salutul de primire al Bănățenilor pronunțat la gara de Nord de dl Alexandru D. Florescu secretarul Ligei pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor:

Iubiți frați Bănățeni!

Fiți bine-veniți între noi! Fiți bine-veniți pe pământul țării românești. Voi, cari în tot deauna ați fost pentru neamul nostru întruparea bărbăției în lupta pentru conservarea vieții românești.

Scumpi învățători și voi sfinți părinți, ai credinței strămoșești, ați venit cu ocazia mării noastre serbări naționale să vă răcoriți un moment de munca neobosită ce depuneți pe altarul bisericii românești; și noi ne simțim inimile încălzite de profundă dragoste frățească îmbrățișându-vă!

Vă salutăm iubiți frați, și, în voi salutăm neamul nostru întreg pe eroii cauzei sale proprii, ai sfintei cauze a dreptului de viață!

Voi și valoroșii vostri confrăți, din tot Ardealul asociind la cultul limbei și a legii strămoșești cultul iubirii de neam, ați fost, sunteți, și veți rămâne răzămii apărării individualității noastre etnice!

Fiți bine veniți între noi!

perirea. Și astfel celce a apucat această cale greșită e perdat, perdat cu desăvârșire. Calea aceasta lunecoasă tot mai mult te împinge spre rele, te împinge spre drumul ce n'are reîntoarcere. Dintr'un păcat mai mic într'altul mai mare te bagă până te vezi îngrămădit în păcate, încât nici ridică dela pământ nu te poți, ci gemi ca un nemernic copleșit de toate relele.

Se pornesc apoi resbelele interne. Ți-se tulbură liniștea sufletească și nu mai ai pace. În zadar ai căută liniște. Patima nu-ți dă răgaz cece dânsa ar cere. A ajuns stăpân și domn preste tine. Ea te conduce. S'a năpustit asupra voinței tale, a cuprins-o și trebuie să faci numai cece ea poruncește. Cere să-i împlinești poftele și nu știi judeca, dacă bine sau rău faci.

Pentru tine nu mai există frate, rudeni, un lucru cunoști pe lume: patima. Și pentru îndeplinirea acesteia îți trebuiesc bani. Bani! Banului te închini, lui te jertfești. Te lași flămând, te lași desbrăcat numai în folosul patimei. Dacă ai băut câteva pănărele, par'că nu ți-e foame, deși ești galben și supt la față ca un mort. Nu mai simți nici frigul ce-ți pătrunde și-ți îngheață mădularile.

Fusese — și omul nostru, despre care vreau să povestesc — om cinstit și cu trecere între oameni — înainte de a fi căzut în beție. D-zeu îl dăruise cu bună pricepere — era om iscusit. Toata lumea îi plăcea să stea cu el de gospodărie treburile îi mergeau de minune. Din sărac ce fusese, prinse ceva stare și acum se înbogăția văzând cu ochii. Până aci nu-l văzuse nime beat. Dar bagseamă nu i-a fost ursita să moară tot așa.

Îl cuprinsese slăbiciunea, căzu și dânsul în lațul

Un dușman puternic al nostru.

La cetirea titlului de mai sus mulți vor cugetă, că va fi vorba de niște dușmani viețuitori. Avem noi românii și de aceștia destui, nu e vorba; avem chiar și din sinul nostru mulți, cari lucră contra intereselor noastre, însă de acești dușmani nu ne temem atât ca de unul, carele neconținut e în mijlocul nostru. Acesta lucră pe sub ascuns pentru ruinarea noastră întocmai ca verbele care roade la rădăcina unui pom. În contra acestui dușman trebuie să folosim armele cele mai bune ca să nu se estindă.

Nu voesc se preocup paciința cititorului, deci întreb: Cin să fie acest dușman al nostru? Nime-nă altul decât indiferentismul.

Indiferentismul este izvorul celor mai multe rele de care suferă poporul Român. Indiferentismul domnește la noi pe toate terenele. În treburi economice, culturale și sociale vei află o doză bună de indiferentism nu numai la țărânul dela sate, ci chiar și la preoțimea și învățătorimea noastră (toată onoarea excepțiunilor!)

Și ca se pot ilustra mai bine starea indiferentismului, fie-mi permis a spune numai câte-va cazuri concrete.

Să încep chiar cu biserica și cu școala, căci acestea sunt mai de lipsă pentru popor și înaintarea lui. De patru decenii încoace s'au înființat la noi o mulțime de școli, dar acest rezultat îmbucurător nu s'a ajuns pretutindenea din acel motiv, că avem chiar acum lipsă de școală, ci în multe locuri s'a făcut școale numai pentru a satisface legii, care impune aceasta datorință fiecărui comune.

Despre progresul școalelor nu voi vorbi, căci îl cunoaștem. Ci voi vorbi numai despre exteriorul, interiorul și despre frecventarea școalelor din Bihor.

Dacă vom merge prin satele românești din Bihor și ne vom uită la bisericile și școalele noastre, după exteriorul și interiorul acestora numai decât ne vom putea face judecată atât despre preoți cât și despre învățători.

Eu cel puțin așa am experiat. Unde am văzut biserică și școală curată și adusă la rând, acolo atât preotul cât și învățătorul sunt la culmea chemării lor.

Iar unde am văzut biserică și școală murdară și în dizordine (sunt învățători, cari în sala de vățământ țin var, ciupă etc.) acolo atât preotul cât și învățătorul sunt oameni slabi și e păcat de Dumnezeu, că-și iau leafa, fie aceea cât de puțină.

vărășmiei. Il ajunseseră ceva năcazuri și ce să facă? Face și el ca toată lumea. Pleacă și el la birt. Sara veni acasă beat. Aceasta a fost într'o bună zi de Duminecă. Și nenorocitul par'că s'a fost dus în ceasul cel slab. În Dumineca viitoare iar se înbată. De aici înainte par'că bătaia lui Dumnezeu se slobozise asupra lui. Nu trecea Duminecă, în care să nu-l fi găsit în birt. Ba mai apoi nu-i mai ajungeau Duminecele. Lua zilele de-arândul. Azi așa, mâne așa. Zilele de-arândul petrecute în birt erau zile de lucru perdute. Afară de-aceea mai cheltuia și banii scumpi, adunați până acuma. Își strică și sănătatea, își perdea voia de lucru. Când răzbia din birt și mergea la lucru, nu mai putea lucra ca până acuma. Îl durea capul, spatele, picioarele și mâinile, așa că nici un spor n'avea în lucru. Astăzi bolnav, mâne se întâmplă că plouă și lucrul lui tot înapoi rămânea.

Vedeă el, că nu merg bine lucrurile așa, vedeă el cum se topia în mâinile lui tot ce strânsese până acum. Apucase pe căi greșite și tot mai tare luneca pe ele.

Uneori se năcăjea, atunci fuga la birt să-și mai uite de griji. Mai daseră și nește ani răi. Mulținea îi muri de năcăjită, ce era. Rămăsese numai el singur. N'avea cine să-i mai zică o vorbă de îndreptare.

Anii răi îl năcăjiră și mai mult.

Nu mai avea ce bea. Ce să facă?

Incepu a vinde pe vite apoi pe pământ. Și el tot mai tare luneca în prăpastie.

Preste vre-o cinci ani omul nostru rămăsese numai cu căsuța pe el.

Beția tot mai tare-l stăpânea.

N'are nici ce mai bea, nici ce mai mânca. E

Acești domni apoi o știm cu toții, că tot cu aceea își motivează neglijența lor, că comuna e săracă și nu e în stare să edifice și să repareze. Aceasta nu e adevărat, ci cauza este indiferentismul. Nu e de lipsă să tot edificăm, ci pe cari le avem, să le ținem curate. Varul e foarte efin. Cu preț de 4 coroane se poate vărui o bisericuță și o școală și de două ori. Avem noroc că bisericile au turnuri, că la din contră nu le-am cunoaște că sunt biserici.

Școalele, poți trece de o sută de ori și pe lângă ele, că nu se deosebesc nici ele de celelalte case fumate și așa numai prin întrebări le poți afla.

Apoi cum stăm cu frecventarea pruncilor la școală? Numărul pruncilor cari frecventează școala în secolul al XX-lea este un număr de batjocură! Nu putem imputa țeranului nostru, că nu cunoaște scopul școlii, știe el bine, că omul cărturar poate să ajungă la o stare mai bună, însă și aci indiferentismul joacă rolul principal.

La mulți învățători le pare bine, dacă au cât de puțini copii la școală și în contra acelora, cari nu umblă la școală, nu fac nici o dispoziție.

Și oare cari copii nu frecventează școala?

Unii susțin, că copiii oamenilor avuți frecventează școala mai neregulat din cauza, că au pe acasă de lucru; alții susțin și sunt de părerea, că copiii oamenilor săraci, din motivul că: ori nu au vestminte, ori că părinții lor fiind siliți a merge la lucru la cei avuți, sunt necesități a opri copiii acasă să supravegheze de ce este pe lângă aceea.

Din parte-mi zic, că și unii și alții au drept, dar foarte puțin.

Atât copilul avutului, cât și a săracului frecventează școala dacă:

1. Învățătorul va ține sala de învățământ tot deuna curată ca să fie atrăgătoare;

2. Dacă învățătorul știe tractă bine cu copiii;

3. Dacă învățătorul se va arăta ca un adevărat părinte;

4. Dacă învățătorul va veni în contact des cu părinții copiilor și le va vorbi despre înșămnațea învățaturii;

5. Dacă învățătorul va fi punctual în ținerea oarelor de prelegere.

Din experiență vorbesc! La începutul carierii mele și eu am fost indiferent. Și fiind indiferent, școala mea a fost tot goală. Mai târziu apoi m'am trezit și am zis întru mine: fârtate asta nu mai merge așa, ci la lucru! M'am și pus apoi la lucru și purcezând după cele expuse, școala de atunci nu mi-sa golit, ba pot afirma, că în Bihor puține școli vor fi, unde copiii să umble atât la număr, cât și regulat, ca la mine.

Nu e vorba, s'a aflat și la mine părinți, cari

nu-și trimiteau pruncii regulat la școală, dar și în contra acelora am aflat leacul. Dacă d. ex. un dărănat nu-și trimetea copilul la școală 2—3 zile, numai de cât îi trimeteam provocare:

Bietul bihorean numai carte scrisă după lege să nu capete, căci de ea se teme ca de foc! Așa era și omul meu. Când primea provocarea trimisă de mine, numai decât venea la școală din preună cu copilul său. El începea a se scuza și a promite, că mai mult nu-și va opri copilul dela școală. Și dacă îl mai oprea fără știrea mea, numai decât mă țineam de cuvânt — era pedepsit (prin antistia comunală).

În modul sus arătat și purces, am ajuns la un rezultat îmbucurător și cine voește să se convingă despre cele expuse, poftim a purcede în modul arătat și o se va convinge, căci copiii vor umblă mai regulat la școală.

Lumină, interes la orice întreprindere și atunci dujmanul nostru cel mai puternic, **indiferentismul** va peri dintre noi.

(Miersig).

Julian Paguba,
inv.

„Societatea pentru fond de teatru român“

își va ține

Adunarea sa generală

în Lipova, în zilele de 15/28 și 16/29 August 1906.

Invităm la aceasta adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății, precum și pe toți binevoitorii culturii românești.

Brașov, la 1/14 August 1906.

Virgil Onițiu, m. p.
v.-președinte.

dr. Iosif Blaga m. p.
secretar.

PROGRAMA.

I. Ziua primă:

Marți, în 15/28 August 1906.

1. Deschiderea adunării generale, la 10 ore a. m.

2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.

3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă precum și a rapoartelor de cassă.

4. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.

silit să fure. De vre-o câteva ori îl și prinseseră, se făcuse bietul de rușine. Ajunsese chiar în temniță.

Toată lumea-l ocolia, toți îl arătau cu degetul.

Palid, șovăitor, ca frunza bătută de vântul rece de toamnă se mișcă se târaie mai mult decât umblă. Fața lui palidă, călcată de păcate nu mai seamănă a om.

E 'n vara etății, dar păcatul a zugrăvit de fimpuriu desastroasele semne ale iernii pe corpul lui bețiv. Fața-i asprită și părul vălvoiat denotă bestialitate. De mult s'a stins într'ânsul flacăra simțimentelor omenești.

Nu mai crede nimic, nimic nu sperează, nimic nu iubește. Pentru dânsul nimic sfânt în lume.

În cele viitoare n'are putere să creadă. Pe inima lui s'a lăsat nămolul vieții omenești. Pizma, invidia, ura față de aproapele, crima i-au copleșit sufletul, ca buruienile pământul cel roditor.

Un idolare, un Dumnezeu căruia i-se închină și pentru care se jertfește. Banul. Patima îl împinge instinctiv la aceasta.

Vede pe alții, că îlucră, că fac bine. El n'o poate face aceasta. Nu, căci sufletul lui negrit nu are loc pentru fapte nobile.

În negrul lăcaș al inimei sale se formează ceva. Nu-și poate da seamă, că ce-i. Pe oră, pe ziua ce trece tot mai tare crește, tot mai tare se dezvoltă acel ceva. În sufletul lui negru, pământ roditor păcatelor și-a înfipt rădăcini puternice acel ceva. Orice furtună s'ar ivi nu-l poate smulge. Păcatul s'a dezvoltat treptat și și-a întărit puternic rădăcinile.

Abia au trecut câteva zile dela încolțirea germenului răutății și ceva plăcut îi gădile simțirile. Ca o ploaie binefăcătoare asupra pământului însetat se revărsă aceea gădilitură asupra trupului amorțit de viții.

Par'că ar face și el ceva, fapta bună a vecinului e spin în ochii lui. Îl urește. Îl urește pentru că nu poate face, ceace semenul său face; îl pizmuește.

Aceea gădilitură însă numai la aparență e plăcută. După ea se ascunde o durere, care îl roade, care îl mistue.

Aceasta e o slăbiciune, o înșelăciune, ce o comite el însuș asupra sa. Fără să știe însă.

Dela un timp nu mai simte aceea plăcută gădilitură, nu e destul de intențivă.

Trebuie un lucru mai grav, ca să-i poată escita nervii lui tâmpiți.

În contul acesteia se dezvoltă durerea. Aceea durere îl arde, îi cauzează dureri cumplite.

Simte necesitatea de lucru, crede, că ar trebui să facă ceva. Întâi acest îndemn e mai slab, dar tot crește până în fine e destul de convins, că nu poate stă în nelucrare.

Dar' ce să lucreze?

Aceea ce-i poruncește instinctul lui animalic, ce-i poruncește patima.

Desigur ceva grozav se sbate sub tâmplele lui asudate.

L'a cuprins un gând.

A văzut cum vecinului său îi merge bine. Om cinstit cu sudoarea feții sale, prin muncă cinstită și-a câștigat o avere destul de frumoasă.

Știe el, că are bani...

Bani!

5. Alegerea unei comisiuni de 5 membri pentru cenzurarea rapoartelor de cassă și a socotelilor.

6. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 5 din statutele societății, vor înscrie membri noi, fondatori, pe viață, ordinari și ajutători, pentru societate.

7. Cefirea disertațiilor corespunzătoare scopului societății, înștiințate președintelui înainte de adunare.

8. Inchiderea ședinței.

II. Ziua a doua:

Mercuri, în 16/29 August 1906.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.

2. Cefirea procesului verbal al ședinței precedente și verificarea lui.

3. Raportul comisiunii pentru câștigarea de membri noi.

4. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului cassierului.

5. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.

6. Determinarea locului, unde se va ține adunarea generală pe a. 1907.

7. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru verificarea procesului verbal din ședința a II-a.

8. Inchiderea adunării.

NOUTĂȚI.

ARAD, 17 August 1906.

— Adunarea fondului de teatru în Lipova. La adunarea dela sf. Mărie a fondului de teatru, una dintre atracții va fi desigur reprezentațiunea teatrală, ce o va da fostul bursier al societății, artistul Zaharie Bârsan. Reprezentațiunea va fi împreună cu concert.

Un program special al serbărilor se va publica încurând.

Suntem informați că și-au și anunțat deja o mulțime de oaspeți participarea. Între alții afară de ilustritatea dl Alexandru Mocsonyi, s'a anunțat fruntașul român Emanuel Ungurianu din Timișoara.

Pentru a se putea câștiga tuturora cuartire, sunt rugați cei ce vor să participe a se anunța din vreme la dl Dimitrie Roman în Maria-Radna.

Par'că vede înaintea sa niște bani împrăștiati în țarină...

Tot mai mulți bani se adună înaintea lui... Se uită în laturi...: bani, îndărăt: bani...

Atâția bani ce vede în jurul său... Și încă tot mai mulți se adună din toate părțile...

În sufletul său se naște o poftă, ce n'o poate stăpâni... Bani...!

Atâția bani...!

Se apleacă și își întinde lacom mâinile după ei...

Însă cineva îi stă în cale, îl oprește...

Teribil...!

El încearcă cu forța...

El trebuie să învingă, căci doar sunt bani... el trebuie să învingă..., trebuie...

Așa visează el treaz.

Un gând teribil i-s'a plămădit peste creeri. Pentru dânsul e păcat, căci păcatul s'a dezvoltat treptat într'însul.

Acum nu mai știe ce face. A apucat o cale greșită, pe care trebuie s'o continue.

El nu știe nici aceasta. E bolnavă starea lui sufletească. Și încă morbul lui n'are leac.

Vecinul său are bani...

Pentru aceasta l'a pizmuit.

Asta nu-i ese din gând.

Și visul...?

Ce mai vis...!

Atâția bani... și să-l oprească cineva...

Și să nu poată face nimica...

Îi era rușine. Așa ziua, așa noaptea n'are pace.

Acel vis, aceea pățanie și-o repetă de mii de ori...

După atâta tulburare sufletească iarăș l'a cuprins o gădilară plăcută...

— **Primarul Vienei dr. Lueger** a trimis soc. acad. »Junimea« din Cernăuți portretul său ca semn de mulțămire pentru frumoasa primire ce i-s'a făcut din partea numitei societăți cu ocaziunea trecerii d-sale prin Cernăuți la București.

— **Printul George din Bavaria** se va logodi cu princessa Margareta de Toscana. Printul George e de douăzeci și cinci de ani și e fiul cel mai bătrân a Augustei Gizella și nepotul regelui nostru.

— **Turneu artistic.** Dl Zaharie Bârsan își continuă turneul artistic. Sâmbătă va da reprezentație la Lugos iar Duminecă la Caransebeș. La Arad vine mai târziu.

— **Foamete în Bihor.** Din Oradea-mare se vestește, că cinci comune din Bihor și anume: Belfir, Giriș, Cociuba, Ripa și Mociar sunt amenințate de foamete. Grindina din vara aceasta a nimicuit toate sămănăturile și astfel bieților locuitorilor nu le-au rămas nici atâta hrană, cât să fie de ajuns pentru potolirea foametei de o zi. Sărmanii cer ajutor dela stat.

— **Nuntă.** Duminecă în 12 August s'a sărbătorit cununia tinera păreche: dl Terențiu Mera, fiul preotului din Honțșor cu dragălașa d-soară Iuliana Caracioni, fiica notarului din Iosășel. Actul cununiei s'a săvârșit în fața unui public imens.

După cina dată în onoarea tinerei părechi s'a încins o horă până în zori de zi, în deplină animație și veselie.

Dorim tinerei părechi toate fericirile!

— **Cine-s patrioții?** Doi mari patrioți, cari de când cu era cea nouă vreau să introducă tulipanul și prin satele românești de sub conducerea lor, sunt și cei doi Unguri (?) din Miersig; notarul Kántor Endre și medicul Mester Attila. Aceștia însă așa se vede că s'au prea îmbătat de mirosul amețitor al tulipanului, căci — după cum suntem informați — în urma multor nerândueli găsite în oficiul lor, primul a fost suspendat, iar contra medicului s'a făcut arătare.

Înainte legii își vor lua plata binemeritată.

Ne întrebăm însă: Aceștia-s marii patrioți? Dacă da, atunci dorim să vedem cât mai mulți trădători.

— **Rectificare.** În numărul trecut am scris cu multă indignare, că: »Istoria Pedagogiei« de dr. P. Pipos e confiscată de către înaltul guvern. Suntem informați chiar din partea autorului, că s'a confiscat numai »Adevărat Istoria Pedagogiei« (Date relativ la istoria școlilor române) în care se tratează în special numai despre dezvoltarea școlilor române. Deoarece prin informația neprecisă apărută în nrul 146, tocmai acum înainte

de începerea anului școlar, manualul ar suferi o lovitură foarte grea, rectificăm cele scrise în nrul trecut.

— **Rectificare.** În apelul studenților universitari pentru participarea la expoziția din București s'a strecurat o greșală, scriind prof. A. Bogdan în loc de prof. Nicolae Bogdan. Rectificăm.

— **Explicația unui băutor.** Știi tu mă, de ce beau halbele una după alta? — Când beau prima halbă, simt că devin alt om, și omul ăla mai vrea și el altă halbă, și așa mai departe....

— **Un episod din viața lui Bismarck.** Adevăratele caractere, oamenii cinstiți și drepti s'au recunoscut în totdeauna greșelile și păcatele lor. Despre Bismarck, care a fost om de caracter, o foaie germană mărturisește într'un foileton următoarele:

Cu douăzeci și trei de ore înainte de moartea împăratului Friderich, Bismarck a întrebat pe medicul de curte; cât mai ține agonia împăratului!

— Cel mult douăzeci și patru de ore răspunse medicul.

Bismarck înmărmuri, căci el a fost obicinuit ca înaintea părerii lui să se plece fie cine. A început să discute cu medicul.

— Chiar acum vin dela împăratul — zice și are o atare înfățișare și expresie senină, ce nu se poate vedea la oamenii în agonie. Eu pot s'o spun aceasta, căci am văzut mulți oameni murind.

— Eu și mai mulți — cugeta în sine medicul, dar totuși tăcu.

Când în altă zi, după moartea împăratului, Bismarck observă pe medic, s'a îndreptat spre el zicându-i:

— Înainte de toate rog să mă scuzați pentru nedreptatea mea. Am greșit.

E foarte caracteristic pentru Bismarck, că nici în acel moment de tristețe, nu s'a uitat, a cere scuzele pentru greșelile sale.

Școlare. Se aduce la cunoștința d-lor profesori și învățători, că manualele de școală scrise de dr. Ioan Petran fost profesor în Arad, cărți aprobate de Ven. Consistor și înaltul guvern, se capătă și mai departe la d-na v. Aurelia Dr. Petran în Arad, strada Lázár-Vilmos nr. 4. *Manualele sunt:*

Gamatica română pentru învăț. secundar, partea primă Etimologia . . . . . Cor. 2.—
Gramatica română partea a doua Sintacsa » 1.50
Gramatica elementară cl. III-a . . . . . » —.30
Gramatica elementară cl. IV-a . . . . . » —.60
Profesorii și învățătorii primesc 20 % rabat.

— **Mănăstirea dela Nicula.** O mănăstire săracă care până acum n'a putut să impună prin exteriorul ei, n'a putut căci era numai o casă de rând, fără turnuri, cari să arate înălțimea cerurilor, mărirea lui Dumnezeu, azi se pregătește de sărbătoare. Din banii adunați de pe la cucernicii creștini și-a ridicat turnuri, cari vor fi sfințite cu deosebită pompă Duminecă în 26 August. Turnurile sunt foarte frumoase.

— **Din Cluj** ni se scrie, că comitetul corului gr-cat. de acolo, din prima Septembrie formează pe lângă cor și o orchestră română. Roagă deci pe toți pricepătorii să se înscrie, iar pe marele public românesc să le întindă mâna de ajutor.

— **Corecții pe hârtie** calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

Convocări.

Membrii »Reuniunii învățătorilor români« dela școlile populare profesionale ort. române din protopopiatele aradane I—VII, precum și toți cei ce se interesează de cultura neamului românesc sunt poftiți a lua parte la a XVI-a adunare generală ordinară pe care în vârtutea ș-lui 11 din statute și în urmarea dispozițiilor cuprinse în concludul XXVI al adunării generale trecute o convocăm pe Miercuri și Joi 16/29 și 17/30 August 1906 în comuna *Pecica-română*.

PROGRAMA.

Sedința I.

1. Participare în corpore la Sfta Liturgie împreună cu chemarea Duhului Sfânt.
2. La 10 ore a. m. deschiderea adunării generale.
3. Constatarea prezențelor și bineventarea oaspeților.
4. »Ioan Amos Comenius«, disertațiune de Nicolau Cristea, învățător în Măndruloc.
5. Prezentarea rapoartelor și esmiterea comisiunilor cenzurătoare.
6. »Alcoholismul«, disertațiune de Georgiu Petrescu, învățător în Apateu.

— El trebuie să câștige bani... să ucidă... să omoară... pe vecinu-so...

Ca fulgerul acest gând îi trece cu o înfiorare prin tot corpul...

Păcatul îi dă noi puteri, îi dă voie de lucru... Trebuie să ucidă... să omoară...

S'a împăcat cu aceasta...

Așteaptă numai ocaziunea venită...

Azi e zi de târg, vecinul duce de vânzare o pereche de boi. Va merge și el la târg și va băga de samă, dacă-i vinde sau ba.

S'a dus.

Vecinul a vândut boii, el îi așteaptă în pădure pe când se va reîntoarce.

O, Doamne, ce jucărie e viața omului. O jucărie măreață asupra căreia se așin copiii răi ai sorții; pericolele.

Vecinul se simte fericit, că a avut bun târg.

A avut — însă — niște afaceri și așa a trebuit să întârzie, până ce înserase bine.

Nu avea el nici o frică.

De ce să se teamă? A mai umblat el cu bani și încă cu mai mulți.

Dar' totuș se simte cumva, nu era ca altădată...

Azi dimineață urlă cănele a pustiu...

Și de ce să nu fi urlat...?

De ce oare vecinu-so era așa palid, când se uită în fața lui...

Par'că tremură!

Dar ce să fi avut cu el...?

Doar bani...?

Banii, poate, căci și așa era cam pătat...

Acestea întrebări și-le pune el în gând la plecarea sa spre casă.

Fie ce-o fi — se cugetă el în sine, își luă inima în dinți, își făcu cruce și plecă...

Intr'aceste îngrozitoare feară cu chip omenesc își chitea planurile lui mizerabile în pădurea din marginea satului. Acesta era mai îngrozitor ca oricând. Ochii umflați, eșii din orbite ardeau ca două focuri!...

În adâncul lor se vedeă iadul cu suferințele și chinurile lui. Fața-i desfigurată, adânc brăzdată de patimi...

Părul îi stă vâlfoi...

La gură făcea spumar și rostea frânturi de cuvinte, numai la fine se auzia rostind încet și cu patimă: bani, bani...

Cu mâna pârliță de soare își împingeă cele vre-o câteva fire de mustață în gură, în vreme ce pe frunte i-se rostogoliau șiroaie de sudori...

Ardea de nerăbdare și de groază...

Se munciă...

Sufletul lui era aprins, strângea cu încordare mânerul unui cuțit...

Tot corpul îi tremură...

Prin nămolul ce i-se lăsase pe inimă se zvârcoleau patimile, se ațâtau una pe alta și căutau să se descarce în afară prin fel de fel de mișcări nebune...

O vară și mai bine de când se luptă astfel cu sine însuș...

Era tăcere în pădure...

Când și când câte-o creangă uscată cădea din înălțime, făcând un zgomot surd... Și era întunec de nu-ți vedeai mâna...

El alergă încoaci și încolo, ca un pierdut de fire... Deodată tresare...

Se aude un foșnet...

El trebuie să fie...

Se așintește la pândă după un copac... Cu mâna dreaptă ține cuțitul, cu stânga se strânge pe lângă arbore iar cu ochii deschiși privește în întunec...

Nu vedeă nimica...

Dar totuși trebuie să fie cineva... S'a auzit...

Doar nu l-a înșelat auzul...

El trebuie să fie... Altcineva cine ar putea fi?

El, când merge acasă pe aici trebuie să treacă pe poteca asta.

O știe el aceasta.

Până când el se cugetă astfel zgomotul se apropiă tot mai tare.

Pe un moment uită de lupta sufletească. Apoi îi veni în gând și fapta ce trebuia s'o comită și focul de 'nainte i-se aprinse înzecit...

Zgomotul era de tot aproape...

Abia vre-o câțiva pași îi despărțeau.

Luna eșise de după un nor și-și jucă razele peste coroanele arborilor...

Puțină zare se revarsă și printre crângi și se luptă cu întunecul.

O slabă lumină se împrăștiase și prin pădure.

Cel din ascunzătoare putea privi la vre-o câțiva pași... Își recunoscu victima...

Era vecinu-so...

Luna îngrozită își ascunse fața după haina unui nor și o întunecime groasă cuprinse amorțita fire...

Sedința a II-a.

7. «Numărul 12», prelegere practică din Aritmetică de Nicolau Harduț, inv. în Aciuța.
8. «Școala practică», disertațiune de I. Stanca, învățător în Roșia.
9. «In tot binele e și ceva rău», disertațiune de Iuliu Groșorean inv. în Galșa.
10. «Rolul învățătorului afară de școală», disertațiune de Dimitriu Boar, inv. în Nadab.
11. «Cunoașterea individualității elevului», disertațiune de Ioan Roșu, inv. în Buteni.

Sedința a III-a.

12. «Cauze cari oprimă chemarea învățătorului», disertațiune de I. Borlea, învățător în Cuiedin.
  13. Referadele comisiunilor cenzurătoare.
  14. Votarea premiului de 50.— cor. dat de un anonim din Măndruț disertațiunei ce a făcut mai bun efect asupra auditorilor.
  15. Propuneri și interpelări.
  16. Fixarea timpului și locului pentru adunarea generală a XVII.
  17. Apel nominal și legitimarea certificarea de prezență.
  18. Restaurarea biroului și comitetului pe noul period 1906—1909.
  19. Emiterea comisiunei autenticoare.
  20. Inchiderea adunării generale.
- Arad, din sedința comitetului central ținută la 27 Iulie (9 August) 1906.

Iosif Moldovan m. p.,   Dimitriu Popoviciu m. p.,
v.-președinte.   secretar I.

Pentru primirea reuniunii din parte pecicanilor s'au făcut și să fac pregătirile necesare.

Comitetul arangiator pentru orientarea on. public publică următoarele:

1. Plecarea oaspeților dela gara din Arad va fi în ziua de 28 August (la sfta Mărie) cu trenul de 4 ore p. m.
2. Sosirea în Pecica la 5 ore p. m. și întâmpinarea oaspeților.
3. Incvartirarea oaspeților.
4. Tot în ziua de 28 August seara la 8 ore serata de cunoștință la hotelul «Heller».
5. Mercuri în 29 August dimineața la 7 ore participarea la chemarea Duhului sft. și la adunarea generală, care să va ține în sfta biserică.
6. La 1 ore p. m. banchet în ospătaria «Heller» și tot acolo seara concert împreună cu dans, când se vor juca jocurile naționale «Călușerul Bătuta și Hora».

Fugi îndărăt nenorocitele din acest loc ticălos, fugi căci peire te așteaptă.

Însă Dumnezeu nu a lăsat, ca omul să poată prevedea pericolele.

Presimțirea de multe-ori înșală, dar une-ori se și împlinește.

Ajunsesse chiar lângă acel arbore, unde îi așteptă moartea...

Ca fulgerul sări păcătosul din locul lui de pândă și încercă se împrăstie nimicire...

Cu cuțitul țintă spre pieptul acestuia . . . . .

Dase o lovitură și acum îl apucă de gât, târându-l în jos . . . . .

Sub mâinile vrășmașe acesta se prăbuși la pământ

Toate se întâmplară atât de iute, încât nici nu-și putea da seamă bietul de cele întâmplate.

Se vede trântit la pământ, nu simțea nici o durere, dar i-se părea că izvorește ceva dintrânsul și simțea, că îi slăbesc puterile . . . . .

Încercă să se apere însă hoțul îl strîngea de gât cu stânga, iar cu dreapta îl mai lovi de vre-o câteva ori cu cuțitul...

Se auzi apoi un horcăit lung, un gemet surd. Victima își dase ultima suflare...

. . . . .

Acel horcăit, acel gemet produse în sufletul hoțului o schimbare dezastruoasă...

Sări înfiorat la o parte și se uită lung la corpul mutilat, ce stătea nemișcat, lungit înaintea lui...

Par'că se deschiseră iadurile, se copleșise cerul asupra lui și un întunec îl înconjură...

Nu mai știă nimic de sine...

Era întunec și lui i-se părea, că toată lumea

Toți acei stimați oaspeți cari doresc să participe și să aibă cvartir gratuit sunt rugați a se însinua cel mult cu 3 zile înainte la adresa dlui Ștefan Roja inv. tot odată acei stimați oaspeți cari doresc să participe și la banchet să bine voiască a se aviza la susnumitul.

Prețul banchetului e 2 coroane și 50 fileri de persoană.   *Comitetul arangiator.*

Despărțământul «Sânmiclăușului-mare» al »Astrei» va ține adunarea sa cercuală Mercuri la 16/29 August 1906 în comuna Comloșul-mare — Nagy-Komlós — 19 9 ore a. m. în localul gr.-or, române, cu următorul program :

1. Cuvânt de deschidere.
2. Esmiterea unei comisiuni pentru încassarea taxelor restante, și înscrierea de membrii noi.
3. Raportul comitetului cercual.
4. Raportul cassarului.
5. Distribuirea premiului de 20 cor. unui învățător, carele s'a distins în propunerea unui ram al economiei.
6. Disertațiuni insinuate la presidiu cu 24 ore nainte de adunare.
7. Eventuale propuneri.
8. Încheierea ședinței.

Deci ne luăm voe a invita la această adunare pe membrii din acest despărțământ al »Astrei» și tot poporul român de ambele confesiuni.

Sânmiclăușul-mare (Nagyszentmiklós) la 30 Iul. 12 August 1906.

Athanasie Lipovan,
notar.

dr. Nestor Oporean,
direct. desp.

Concert, petreceri.

Zaharie Bârsan la Brad.

Intre alte centre românești dl Zaharie Bârsan a cercetat și Bradul, unde a dat o reprezentațiune teatrală în 12 August.

S'a jucat drama »Marinarul» și comedia »Furtuna casnică», s'a declamat »Satira a III» de Eminescu (dl Bârsan) și »Ideal» de G. Coșbuc (dșoara Brașoveanu).

Cu sufletul înălțat și plini de mulțumire au rămas cei prezenți, în urma prestațiunilor adevărat artistice a tinerii trupe, deci mult au de regretat ceice nu au fost de față.

Dl Bârsan e dintre puținii fericiți, pe cari pronia cerească i-a înzestrat cu toate calitățile artiștilor mari. Prin puterea talentului său se face cu desăvârșire stăpân și răpește cu sine, în vasta lume a sentimentelor, sufletul auditorului, acelu

auditor, care — cu puțină excepțiune — de acasă vine pregătit să răză la teatru, căci doar' la »comedie» merge. Mare e greutatea de a cuceri și ține sub forța sugestivă a artistului fantazia unui public, care vine deja de acasă cu intențiuni greșite la teatru. Și totuși în foarte mulți ochi lacrimi s'au ivit sub impresiunea jocului tinerului artist, care, sub greutatea sentimentelor de durere și a emoțiunei ce-l copleșea în rolul marinarului, însuși lacrimi a vărsat.

Nu e necesitate a spune multe despre arta și talentul dlui Bârsan, căci aproape tot Românul doritor de artă a avut ocaziunea a-l admiră și a se desfăta în jocul său.

Insoțitoarea tinerului artist în turneu e amabila d-șoară Olimpia Brașoveanu, eleva conservatorului din București. D-șoara Brașoveanu, o aparență frumoasă, înaltă, svelță cu ochii expresivi, a jucat cu multă inteligență și sentiment. Dicțiunea, mișcarea și toată atitudinea d-șoarei — atât în dramă cât și în comedie — e a unei artiste de forță. Vocea-i e dulce, mlădioasă, de o sonoritate profundă.

Calitățile acestea ne îndreptătesc la mari speranțe.

Dl Bârsan are de cuget a cercetă mai multe centre românești, de aceea cu toții și aceia, cari nu l'au auzit încă, să nu pregete a alerga să vadă prestațiunile brilante ale unor adevărați artiști. Aceasta datorî suntem a o face, căci numai un popor de tot înapoiat nu caută să cunoască și nu se interesează de ce are mai de preț.

Văzând »Societatea pentru crearea unui fond de teatru» succesul tinerii trupe, ce ne deșteaptă dulci și frumoase speranțe pentru viitorul teatrului nostru o trebuință adânc simțită — ar fi de dorit să se intereseze și să sprijinească această încercare, prin ce mult bine ar face poporului român, căci trebuie să recunoaștem, că unui popor pe lângă școală și biserică numai teatrul îi poate câștiga și întări iubirea limbii și mândria națională.

Dorim tinerilor artiști în turneul întreprins deplin și mare succes.

Tinerimea română diletantă din Tinca și iur vă invită cu toată onoarea la concertul urmat de dans, ce-l va aranja Marți în 15/28 August, la sărbătoarea »Adormirii Maicii Domnului (Sfânta Mărie) în localitățile ospătării dela băile din loc, cu concursul binevoitor a d-nelor dr. Gizela Popescu, Mărioara dr. Ilie și a d-șoarelor Silvia Pap, Valeria Baba și Veturia Blaga. Incepuțul la 7 și jum. ore seara. — Prețul de intrare: de persoană 2 cor., pentru familie 5 cor. — Suprasolviri se primesc cu mulțumită la adresa dlui Ilie Radu, cassar la filiala »Bihoreana» din Tinca (Tenke) și

il vede, i-se părea că toată lumea îl arată cu degetul zicând: »iată tâlharul, iată omoritorul!..»

I-se părea că-i ziua...

Cași bătut cu cuie stă nemișcat în haosul sufletului lui chinuit...

Apoi se apropie de victima sa, îi căută prin buzunare, luă legătura cu banii și o vără în sin.

Toate aceste le făcu ca și o mașină.

În sufletul său se întâmplaseră mari schimbări... Nu mai era cel de 'nainte.

Tremură din tot corpul.

O luă la fugă spre sat...

În depărtare se auziă țipând o cucuvea...

Iadurile își băteau joc de dânsul...

El începă a râde și fugea tot mai tare...

Ultima stavilă a conștiinței sale era distrusă, ultimul răgaz era dus de valurile afectului puternic...

Apoi erupse în plâns și rostea cuvinte îngrozitoare.

»Colo 'n pădure e noapte întunecoasă, cineva geme și horcăiește acolo...»

Aceste cuvinte le repetă el într'una și fugea îngrozit...

Ajunse acasă, încuie ușa ca înaintea unor dușmani și se ascunde în pat.

Ar voi să doarmă, să uite totul, însă nu poate.

Se svârcolește ca peștele pe uscat și nu mai are pace.

. . . . .

Se făcu ziua...

Se mai liniștise puțin.

I-se păruse atât de lungă noaptea.

Înaintea lui însă era tot întunec, auziă acel gemet, acel horcăit...

Il treceau sudorile, făcea semne în aier ca-și când s'ar apăra de cineva...

Stringea în sin legătura cu banii, o scotea afară, o desfăcea, îi numără, îi numără rând pe rând...

Apoi iară iute îi stringea și-i băgă în sin... Acolo par'că-l ardeau...

Și iară-i scotea și iară-i băgă.

În sufletul lui se părăndau fel de fel de întâmplări; îi venea să rupă, să nimicească tot, apoi iar cădea obosit și plângea...

Colo 'n pădure e noapte întunecoasă, cineva geme și horcăiește acolo...» — murmurau buzele lui învinețite de agitare...

Când se mai liniștea puțin, de loc îl prindeau friguri, tremură din tot corpul, avea vedenii, începea să rădă și să plângă...

Toată lumea lui de simțiri se învârte în jurul sufletului lui zguduit...

Nu mai simțeste nimic, groaznica lovitură i-a tâmpit orice simț din afară.

Beția și-a răsunat amar asupra lui.

Într'o zi scoase legătura cu banii din sin și îi aruncă în foc zicând: »ăștia-s bani răi...»

Se mai liniști puțin după aceasta, îi căzuse o piatră de pe sufletul lui îngreunat.

Dar muncile îl apucară din nou cu mai mare putere.

Păcatul îi fuse prea mare.

Așa trăiește de pe o zi pe alta.

Apucase pe căi greșite și nebunise bietul!

se vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru repararea bisericii și școlii din loc. — Program detaliat, seara la cassă.

Inteligința de pe Valea-Murășului se pregătește să dea petrecere în Soborșin în 2 Septembrie sub patronajul deputatului Vasile Goldiș.

Tot cu acest privilegiu deputatul își va ține darea de samă.

Dare de samă și mulțumită publică.

Pentru procurarea alor două rânduri de odăjdii preoțești pentru sfânta biserică gr.-or. rom. din Sinitea au contribuit următorii creștini:

Mărioara Popovici, George Zăhoi și familia câte 10 cor., Anuța Burdan, Vasile Micula și familia, Ștefan Mărușteri și familia câte 5 cor., Ioan Moț și familia 4 cor. 20 fil., Ioan Luca și soția, Măriuța Tripa și Elita Vidovici câte 4 cor., Veturia Popovici (T. Vârșand), Antoniu Chișereu și familia, Ilie Luca, Pavel Lunga, Pavel Stoica câte 3 cor., Teodor Tripa și familia, Florea Lunga și familia câte 2 cor. 20 fil., Cornelia Balint, Ioan Drăgan și soția, Florea Tomuța și fiul, Florea Usca și soția, Florița Stoica, Vasile Usca și soția, Viorica și Boabiți Burdan (Bineu) câte 2 coroane, Petru Mărușteri și soția 1 cor. 70 fil., Savu Micula și fiul său Florea Mihaiu Riviș și soția, Mitru Tomuța și soția câte 1 cor. 40 fil., Doda Micula, Floare Bozgan, Florița Stoica, Florea Tripa, Pavel Usca, Onița Micula, Sofia Micula, Ștefan Zăhoi, Ștefan Cioba, Florea Tomuța, Vasile Usca, Ștefan Demian, Florea Riviș, Ioan Riviș, Ana Ardelean, Ioan Riviș, Ilie Frenț, Ioan Mărușteri, Ștefan Ardelean, Lucreția Opresan (Zărand), Ileana Balint (Zărand), Teodor Stan (Cherechiu) Ioan Fofin, paroch (Cherechiu), George Stan (Arad), Ioan Cârnaț, Ștefan Toth, faur, Pavel Frenț, Vasile Lunga, Oancea Luca, Ioan Usca, Elena Gabor, Ioana Usca, Mihai Micula, Elena Usca, Măriuța Thiței și fiul, Florea Tomuța, Toader Drăgan, Alexă Usca, Mitru Lopoș, Pavel Lopoș, Saveta Vidovici, Ioan Zăhoi, Florița Demian, Florea Tomuța, Ioan Sighete, Vasile Mărușteri, Teodor Lunga, Ana Riviș, Florea Petrișor, Ioan Mărușteri a lupului, Ana Moț, Elena Cârnaț, Ioan Cioba, Ioan Deimian, Ilie Mărușteri, Vasile Mărușteri, Simeon Cârnaț, Barbura Petrișor, Teodor Usca, Ana Voia, Ștefan Mărușteri și soția, Petru Usca, Porfirie Rus, Ilie Mărușteri, Ștefan Cârnaț, George Usca, George Riviș și soția și Vasile Bozgan câte 1 cor. Ioan Lunga, Teodor Mărușteri și familia, Petru Usca a ghiți, Vasile Faur, Ștefan Tripa, Pavel Mărușteri câte 80 fil. Florița Gabor, George Bozgan și fca, Pașcu Cioba, Elena Riviș și familia, Isaia Petcuțiu, George Zăhoi, Vasile Usca și fiul câte 60 fil. Pavel Zimbran, Ilie Mărușteri, Doda Micula a lichi câte 50 fil. Elena Cioba a Dochii, Măriuța Lunga, Sofia Cioba, Vasalică Micula, Ioan Mărușteri, Ilie Riviș, Ștefan Tomuța, Vasile Usca, Ioan Bozgan, Vasile Gabor, George Stoica, Măriuța Mărușteri, Ioan Hărlău, Marta Usca, Sofia Riviș, Ioana Voia, Vasile Cârnaț, George Moț, Florea Hărlău, Ștefan Cioba, Ioan Secula și soția, Vasile Cârnaț și soția, Teodor Moț și soția, Ana Thiței, Pavel Paitaș, Florița Lunga și fca, Ioan Tomuța, Florea Sighete câte 40 fil. Vasile Bozgan gâșanu, Xenia Brânda câte 30 fil. Moisa Zimbran, Ioan Tomuța, Ștefan Lunga, Ioan Riviș, Ana Mărușteri, Ioan Zăhoi, Ștefan Moț, Florița Paitaș, George Tomuța câte 20 fil., de tot s'a adunat 183 cor. 60 fil. și creștina Florița Stoica a cumpărat un prapore în valoare de 30 cor. Meritul cel mai mare i-se cuvine d-nei învățătoare Silvia Balint, care necunoscând oboseală a lucrat în aceasta cauză, adunând dela fieștecare bun creștin fișterul cu care a contribuit la înfrumusețarea casei Domnului. Dumnezeu să le răsplătească această binefacere însușit și înmiiț, învrednicindu-i de darurile sale cele bagate; dându-le mulți ani

fericiți ca să mai poată face și alte lucruri frumoase pentru sfta biserică.

Sinitea, la 20 Iulie (2 Aug.) 1906.

Emil Popovici
paroh ort. rom.

Posta Administrației.

Dlul Aurel Goian, Poiana. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 16 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7-31 — 7-32
Secară pe Octomvrie	6-15 — 6-16
Orz pe Octomvrie	6-42 — 6-43
Cucuruz pe Iulie	6-40 — 6-41
Cucuruz pe 1907	5-35 — 5-36
Grâu pe Aprilie 1907	7-60 — 7-61

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-33 — 7-34
Grâu pe Aprilie 1907	7-62 — 7-63
Secară pe Octomvrie	6-16 — 6-17
Ovăs pe Octomvrie	6-43 — 6-44
Cucuruz pe Iulie	6-42 — 6-43
Cucuruz pe 1907	5-33 — 5-44

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
„ „ mic	„ 160—
„ brut „ mare	„ 156—
„ „ mic	„ 158—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Cultivarea părului. Cea mai obvenindă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufer de acest morbo în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spiritul de păr PETROLIN“, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morbo de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricicioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **Koráni și Wachsmann, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia **Földes Kelemen.** Se poate capătă și în prăvălia de toalete alui **Hegedüs Gyula.**

Un candidat de avocat cu praxă află aplicare imediat sau la 1 Sept. în cancelaria avocatului **dr. Aurel Cioban, Lippa.**

«La proprietariul Ioan Popescu în Magyarád com. Arad să capătă struguri de masă în coșari de 5 klgrame à 3 coroane, scutit de porto — precum vin vechi de Magyarád dela 46—60 coroane h. litra».

„Nădlăcana“

institut de credit și economii.

Concurs

pentru ocuparea unui post de practicant la institutul de credit și economii „Nădlăcana“ se publică concurs.

Salarul începător va fi de 720 coroane anual.

Cererile cu documentele necesare sunt a se înainta direcțiunei până la 25 August st. n. 1906.

Postul este de-a se ocupa îndată după alegere.

Direcțiunea.

Se caută

un candidat român cu praxă,

care poate afla în condițiuni bune aplicare imediată într'o cancelarie advocațională în Arad.

Reflectanții să s'adreseze: Administrațiunii »Tribuna« din Arad.

Vânzare de casă și pământ.

Din mână liberă și fără greutăți voesc a vinde averea mea din Socodor (Székudvar-Cot Arad), care constă: din una casă, cu 2 chilii, cuină, podrum, și cămară, cu o grădină pentru legumi, apoi grajd, colnă, staul, cocină (două) și o fântână ca estravilan: 44 jugher à 1100 □ pământ arător nou, comasat în un loc aproape de comună, și după acesta imaș pentru 9 capete și apoi 3 vii (pământ arător)

Dimitrie Roitan,
Socodor nr. 542.

ANUNȚ.

Subscrisul am lipsă de un candidat de avocat; deci cine voește să fie aplicat în cadcelaria mea, se binevoiască a-mi scrie. Cei cu praxă deja sunt preferiți. Nagy-Szt-Miklós 1/14 Aug. 1906.

dr. Nestor Opresan,
adv.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beătură spirtoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beătură spirtoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate capătă nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale **UJVIDEK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru
efectuarea de icono-
stase (tâmples), tronuri,
jețuri, strane, chivo-
turi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-
nărie în bisericile noastre de
rit oriental.

Schițare și efectuare
de planuri după co-
mande, mobile și tot
felul de
instrumente de școală,
bănci, table, catedre, ma-
șini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Expositură în Toracul-mic.

Filiată în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă
deponenților 4½%, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen scos, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
revolvente ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz,
ovăs, via (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel,
nutrejurii, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cercuiale mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul,
grâul, secara, ovézul și toată economia.

Asigurări: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere:
bani și tot ce aveți de preț!

Tot felul de

drețere de oroloage

ce nu mai se poate inchipui

numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

Rog să cercetați atelierul meu
după acest chip postal.

Rog să cercetați atelierul meu
după acest chip postal.

La orologierul SCHWIMMER ALBERT, ARAD

SZABADSÁG-TÉR Nrul 5—6.

Lângă cafeneaua Pölzi. Lângă cafeneaua Pölzi.